

Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Josefina Uriarte Angoitia

*Bedia, Bizkaia
(1937)*

Aurkibidea

Biografia

Espainiako Gerra Zibila puri-purian zegoela, etxeokak Santanderren ebakutatuta zeudela jaio zen Josefina. Hala ere, Bediako Ibarra auzoan hazi eta bizi izan da beti. Aita Lemoakoa zuen eta ama Zeanurikoa. Aita gazterik hil zitzaien eta amak gogor egin behar izan zuen behar bost seme-alaba aurrera ateratzeko. Josefinak ere amaren bide bera hartu zuen eta beti aritu izan da lanean, etxean zein kanpoan. Eskola kontuak, txerri hiltzeak eta osteko eginkizunak, Elizakoak, gaztetako ibilerak... izan zituen berbagai, besteak beste.

Zintak

BED-002

- **Proiektua:** Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Etxazarra, Ainhoa
- **Data:** 2013-05-02
- **Iraupena:** 25 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Etxazarra, Ainhoa

BED-003

- **Proiektua:** Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Etxazarra, Ainhoa
- **Data:** 2013-05-02
- **Iraupena:** 83 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Etxazarra, Ainhoa

BED-004

- **Proiektua:** Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Etxazarra, Ainhoa
- **Data:** 2013-05-02
- **Iraupena:** 64 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Etxazarra, Ainhoa

Pasarteak

1. Ebakuazioan jaio Santanderren

- **Erref:** BED-002/002
- **Iraupena:** 0:01:40. **Hasi:** 00:01:19. **Bukatu:** 00:02:59
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » lhes egin beharra

Laburpena:

Ebakuazioan jaio zen, Santanderren; baina, etxera bueltatu ziren bataiorako. Trenean joan ziren Santanderrera.

2. Etxezarrera umeak hazten

- **Erref:** BED-002/004
- **Iraupena:** 0:00:41. **Hasi:** 00:03:33. **Bukatu:** 00:04:14
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako lanak

Laburpena:

Aita hil ondoren, eta eskolara joan bitartean, Etxezarreko baserrira joaten zen bertako umeak hazten.

3. Eskola sasoiko jolasak

- **Erref:** BED-002/005
- **Iraupena:** 0:00:43. **Hasi:** 00:04:14. **Bukatu:** 00:04:57
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola

Laburpena:

Tabara, pilotan eta soka jolasten zuten eskolan. Eskola inguruan landak eta soroak egon ziren.

4. Maistra erdaldunak

- **Erref:** BED-002/006
- **Iraupena:** 0:01:53. **Hasi:** 00:04:57. **Bukatu:** 00:06:50
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Maisu-maistrak

Laburpena:

Maistra erdalduna eduki zuten eta goitik behera pintatzen zen eskolako komunetan. Maistrak galderak egiten zituen banan-banan. Ikasteko, entziklopedia bat erabiltzen zuten.

5. Tabetan jolasten

- **Erref:** BED-002/008
- **Iraupena:** 0:01:12. **Hasi:** 00:08:02. **Bukatu:** 00:09:14
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola

Laburpena:

Neskek tortolasetan ('tabetan') jolasten zuten: kanika airean dagoela tortolosa ('taba') posizioz aldatu behar zen. Mutilak eta neskak banatuta egon ziren eskolan.

6. Ama soroetara behar egiten

- **Erref:** BED-002/010
- **Iraupena:** 0:00:54. **Hasi:** 00:09:48. **Bukatu:** 00:10:42
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Ama soroetara joaten zen behar egiten. Gero, alabak lanean hasi ziren eta semeak ofizioa ikasten.

7. Ama etxerik etxe arropak josten

- **Erref:** BED-002/011
- **Iraupena:** 0:01:58. **Hasi:** 00:10:42. **Bukatu:** 00:12:40
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Sastreak, jostunak

Laburpena:

Ama makina gerrian joaten zen josten etxerik etxe. Zeukanak dirua ematen zion trukean eta dirurik ez zeukanak jeneroa.

8. Mutilak ofizioa ikasten eta neskak josten ikasten

- **Erref:** BED-002/012
- **Iraupena:** 0:01:33. **Hasi:** 00:12:40. **Bukatu:** 00:14:13
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Sastreak, jostunak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Oihalak etxekoek izaten zituzten prest. Askotan, arropak egin baino, konpondu behar izaten zituen amak. Mutilei ofizioa eman zien amak eta neskak josten ikasten bidali zituen Usansolara.

9. Baserriko beharrak

- **Erref:** BED-002/013
- **Iraupena:** 0:01:08. **Hasi:** 00:14:13. **Bukatu:** 00:15:21
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak

Laburpena:

Etxezarrean behar asko egiten zituzten: basoan azpigarria moztu eta gurdian ekarri, sagar sasoian sagarrak batu eta etxean soroko lanak egin.

10. Saldutako sagarren diruarekin oihala erosi

- **Erref:** BED-002/014
- **Iraupena:** 0:01:32. **Hasi:** 00:15:21. **Bukatu:** 00:16:53
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Herrira saltzera, eroatera
- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa garbitzea

Laburpena:

Behin, goizetiko sagarrak saltzen joan zen Durangoko plazara. Atera zuen diruarekin jantzi berri bat egiteko oihala erosi zuen. Jantzia txapa gainean berotzen ziren plantxekin lisatzen zuen.

11. Neskek fabrikako beharra utzi ezkontzeko

- **Erref:** BED-002/016
- **Iraupena:** 0:02:12. **Hasi:** 00:18:10. **Bukatu:** 00:20:22
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako lanak
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Bizkaiko lantegiak » Bilbo Handiko lantegiak

Laburpena:

Firestonen hasi zen lanean gaztetan, oihala egiten. Ezkontzeko uzten zuten lana neskek; hala ere, bera ezkondu eta gero ere etxeetara joan izan da beharrean.

12. Urtero hiru txerri hazi

- **Erref:** BED-002/017
- **Iraupena:** 0:00:59. **Hasi:** 00:20:22. **Bukatu:** 00:21:21
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baratzea eta soroa
- Baserria » Baserriko lanak » Abere-hiltzea

Laburpena:

Soraa ereinda dauka, baina artoa, baba eta txerriarentzako kalabaza falta ditu. Txerria San Juan inguruan ekarri zuten iaz eta otsailean hil. Hiru txerri hazi izan ditu urtero.

13. Txerria hiltzen

- **Erref:** BED-002/018
- **Iraupena:** 0:03:39. **Hasi:** 00:21:21. **Bukatu:** 00:25:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Abere-hiltzea

Laburpena:

San Martinetatik aurrera hiltzen da txerria. Gero, txerriak gatzetan gorde izan dira eta txorizoak oliotan edo koipetan. Kontsezio egun inguruan hil izan dute txerria, ilargiari begiratu barik.

14. Pernila sikatzen

- **Erref:** BED-003/001
- **Iraupena:** 0:02:58. **Hasi:** 00:00:00. **Bukatu:** 00:02:58
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa

Laburpena:

Pernilak gatzetan kontserbatzen ditu, paperezko zaku batean sartu eta pisudun harri handi bat jartzen die gainean. Kiloko egun bat eduki ostean, gatza kendu, sikatu, zakuan sartu eta eskegi egiten ditu.

15. Txorizoak egiten

- **Erref:** BED-003/002
- **Iraupena:** 0:02:03. **Hasi:** 00:02:58. **Bukatu:** 00:05:01
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa

Laburpena:

Askok pernila ere aprobetxatzen dute txorizoak egiteko. Txorizoak egiteko giharra txikitu egiten da, lehen eskuz, eta gero hesteak bete sikatzen uzteko. Orain makinarekin egiten da dena.

16. Odolosteak egiten

- **Erref:** BED-003/003
- **Iraupena:** 0:03:49. **Hasi:** 00:05:01. **Bukatu:** 00:08:50
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa

Laburpena:

Odolosteak ("mortzillak") arrozarekin, kipularekin eta porruarekin egiten ditu. Lehen hesteak garbitzen ere behar handia edukitzen zuten, baina orain erosi egiten dituzte. Heste lodiarekin "aiteterno" egiten zuten.

17. Neskek ezin zuten hilekoarekin txerri-beharrik egin

- **Erref:** BED-003/005
- **Iraupena:** 0:01:04. **Hasi:** 00:11:04. **Bukatu:** 00:12:08
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa

Laburpena:

Neskei, hilerokoekin egonez gero, ez zitzaien txerri-beharrik egiten uzten. Okela galdu egiten zela esaten zuten.

18. Txorizoei gatzak botatzen

- **Erref:** BED-003/006
- **Iraupena:** 0:01:45. **Hasi:** 00:12:08. **Bukatu:** 00:13:53
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa

Laburpena:

Oso garrantzitsua da txorizoei gatzak ondo hartzea. Berak ez du okela pisatzen gatzak botatzeko, uste duen beste botatzen dio. Hurrengo egunean, zatitxo bat pasatzen du zartaginetik eta probatu egiten du.

19. Txerri belarriak eta hankak

- **Erref:** BED-003/007
- **Iraupena:** 0:01:47. **Hasi:** 00:13:53. **Bukatu:** 00:15:40
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa

Laburpena:

Txerri belarriak eta hankak ere aprobetxatu izan dituzte jateko, baina urdaila ez zaie gustatzen. Lehen, ohikoa izaten zen jateko hauek inauterietarako prestatzea.

20. Txerrikiak auzokoei, abadeari eta medikuari

- **Erref:** BED-003/008
- **Iraupena:** 0:03:30. **Hasi:** 00:15:40. **Bukatu:** 00:19:10
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Auzokoen arteko harremana
- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa

Laburpena:

Lehen, ohitura zen odolosteak auzokoen artean banatzea, 'ordea' esaten zitzaion. Txorizoak egin izan dituenen ere, txorta bana eman izan die auzokoei. Antzina, abadeari ere eramaten zitzaion, onena gainera. Josefinak inoiz medikuari ere eraman dio zerbait.

21. Herriko familia batek dirua utzi zuen herriko pobreentzat

- **Erref:** BED-003/009
- **Iraupena:** 0:03:55. **Hasi:** 00:19:10. **Bukatu:** 00:23:05
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak

Laburpena:

Herriko familia batek, Artetxek, dirua utzi zuen herriko pobreentzat, ospitalean asistentzia edukitzeko eta eskoletarako. Josefinaren gazte sasoian oinetakoak erosten zizkieten diru horrekin. Geroztik, ez du entzun ezer egin denik diru horrekin.

22. Txerria hiltzeko modu bi

- **Erref:** BED-003/011
- **Iraupena:** 0:02:59. **Hasi:** 00:24:24. **Bukatu:** 00:27:23
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserrria » Baserriko lanak » Abere-hiltzea

Laburpena:

Auzoko bat ibiltzen zen etxerik etxe txerria hiltzen. Txerria modu bitara hiltzen ikusi du: batzuek mahai gainera igo eta bertan hiltzen dute. Beste batzuek kolpea ematen diote buruan eta eskegi egiten dute bertan hiltzeko.

23. Txerria hustu eta garbitu

- **Erref:** BED-003/012
- **Iraupena:** 0:02:26. **Hasi:** 00:27:23. **Bukatu:** 00:29:49
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserrria » Baserriko lanak » Abere-hiltzea

Laburpena:

Txerriaren odola batzen denean zainak kentzen joan behar da apurka-apurka. Gero, txerria erre egiten dute, teila zati batekin garbitu eta zabaldu barruak ondo garbitzeko. Azkenik, eskegi egiten dute zabal-zabalik.

24. Oiloak eta untxiak egun berezietan jaten zituzten

- **Erref:** BED-003/013
- **Iraupena:** 0:02:05. **Hasi:** 00:29:49. **Bukatu:** 00:31:54
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserrria » Baserriko lanak » Abere-hiltzea
- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa

Laburpena:

Beti eduki izan ditu oiloak eta untxiak. Andreak umea egiten zuenean hiltzen zen oiloa. Andreari salda ematen zioten eta askotan gizonak okela jaten zuen. Untxiak ere noizean behin jaten zituzten.

25. Gazta herriko artzainei erosi

- **Erref:** BED-003/015
- **Iraupena:** 0:01:04. **Hasi:** 00:33:27. **Bukatu:** 00:34:31
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa

Laburpena:

Herriko artzainek gaztak saldu izan dituzten, batez ere, freskoak. Apiril inguruan kentzen dizkiete umeak ardiei eta hortik ekainera egiten dituzte gaztak.

26. Esnea auzokoei erosi

- **Erref:** BED-003/017
- **Iraupena:** 0:01:14. **Hasi:** 00:35:17. **Bukatu:** 00:36:31
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa

Laburpena:

Josefinak ez du inoiz behirik eduki, beti erosi izan du esnea herriko jendeari. Hala ere, ganadu gutxi edukitzen zuten auzokoek eta behiak ernari zeudenean beste batengana joan behar izaten zuten.

27. Behiekin itaurrean egiten

- **Erref:** BED-003/018
- **Iraupena:** 0:02:35. **Hasi:** 00:36:31. **Bukatu:** 00:39:06
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserrria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak

Laburpena:

Inguruan, behiak erabili izan dira soroan behar egiteko. Batek behien aurretik joan behar izaten zuen bidea markatzen; itaurrean egitea esaten zitzaion. Beharrerako uztarria jartzen zieten behiei, uztarginak egindakoa.

28. Errementaria herrian

- **Erref:** BED-003/019
- **Iraupena:** 0:01:50. **Hasi:** 00:39:06. **Bukatu:** 00:40:56
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Antzinako lanbideak » Errementariak, ferratzaileak

Laburpena:

Herrian ez da artisaurik egon, errementaria bai oster. Hark zorroztarria eduki zuen tresnak zorrozteko eta ganaduei apatxak konpontzen zizkien.

29. Gurdia erabiltzen zuten kargak garraiatzeko

- **Erref:** BED-003/020
- **Iraupena:** 0:02:27. **Hasi:** 00:40:56. **Bukatu:** 00:43:23
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Baserriko tresnak

Laburpena:

Astoa kargak garraiatzeko erabiltzen zuten, gurdiarekin. "Kamea" deitzen zioten gurdia uztarriarekin batzen zuen piezari. Gurpilak burdinazkoak izaten ziren.

30. Ardatza haria egiteko

- **Erref:** BED-003/021
- **Iraupena:** 0:00:32. **Hasi:** 00:43:23. **Bukatu:** 00:43:55
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Artzaintza
- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa eta oinetakoak

Laburpena:

Amak artilearekin haria egiten zuen, ardatzarekin. Gero, mediak egiten zituen hari horrekin.

31. "Zestiñak" jatekoak astoz herrira jaisteko

- **Erref:** BED-003/023
- **Iraupena:** 0:00:48. **Hasi:** 00:44:37. **Bukatu:** 00:45:25
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Herrira saltzera, eroatera

Laburpena:

Astoari "zestiñak" ipintzen zitzaizkion plazara jatekoak saltzen eramateko. Herrian ez dago jatekoak saltzeko ohiturarik. Amaxea Durangokoa zuen eta hangoak sarri jaisten ziren baserritik jatekoak saltzen.

32. Euskara familian

- **Erref:** BED-003/024
- **Iraupena:** 0:02:20. **Hasi:** 00:45:25. **Bukatu:** 00:47:45
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:

Durangoko plazan erdara asko entzuten zen, kanpoko jende asko zegoen eta. Han hartu zuen bere amaxeak erdararako joera eta baita bere gizonak ere. Gizona Durangokoa izan arren, Josefinak ez du inoiz gizonaren berbeta kopiatu.

33. Arraina bermeotarrei erosten zieten, baina fruta etxean edukitzen zuten

- **Erref:** BED-003/025
- **Iraupena:** 0:02:07. **Hasi:** 00:47:45. **Bukatu:** 00:49:52
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa

Laburpena:

Arrasti erdian-edo, trenez etortzen ziren arraina saltzen Bermeotik. Fruta saltzen ere etortzen ziren, baina gehienek etxekoa edukitzen zuten, sagarrak batez ere.

34. Herriko dendak

- **Erref:** BED-003/026
- **Iraupena:** 0:01:21. **Hasi:** 00:49:52. **Bukatu:** 00:51:13
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Negozioak, dendak

Laburpena:

Lau bat denda ezagutu ditu Josefinak herrian: Mari Cruzen amarena, Julirena, Gloriarena eta Bediakoleakoa. Sagutxoak ere ikusten ziren dendetan.

35. Julik denda eta taberna eduki zituen

- **Erref:** BED-003/028
- **Iraupena:** 0:01:40. **Hasi:** 00:51:29. **Bukatu:** 00:53:09
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Taberna giroa
- Lanbideak » Negozioak, dendak

Laburpena:

Lehenengo dendetan denetik zegoen. Julik, esaterako, abarketak eta abarkak edukitzen zituen. Taberna ere eduki zuen Julik. Domeka arrastian jai itzelak egiten zituzten herriko mutil gazteek bertan. Neskak ez ziren tabernara sartzen orduan.

36. Herriko maisu-maistrak

- **Erref:** BED-003/030
- **Iraupena:** 0:03:38. **Hasi:** 00:53:40. **Bukatu:** 00:57:18
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Maisu-maistrak
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Eraikuntzak eta azpiegiturak

Laburpena:

Lehen plazatik segituan egon zen eskola, baina gero plaza igo egin zuten. Hormak eduki zituen lehenengo eskolak, neskak eta mutilak banatzeko. Bertan urte askoan egon ziren Galdakaoko maisu bat eta Mundakako maistra bat. Eskola partikularrean Don Marcelino eta bere koinata egon ziren.

37. Herrian eskola bi

- **Erref:** BED-003/031
- **Iraupena:** 0:01:28. **Hasi:** 00:57:18. **Bukatu:** 00:58:46
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Dotrina

Laburpena:

Herrian eskolan bi egon dira: Eroso-Ugarten ("Barrankon") eta plazan. Eroso-Ugarteko eskolara bertakoak auzokoak joaten ziren eta baita Ereñokoak ere. Dotrinarako plazara joaten ziren.

38. Lehenengo jaunartzeko arropak

- **Erref:** BED-003/033
- **Iraupena:** 0:04:24. **Hasi:** 01:00:05. **Bukatu:** 01:04:29
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa eta oinetakoak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Sakramentuak

Laburpena:

Josefina urdin jantzi zen lehenengo jaunartzerako eta herriko beste bi gris; bestea guztiak, ostera, zuririk. Askotan, baztertu egiten zituzten kolorez janzten zirenak. Mutilek traje janzten zuten lehenengo jaunartzea egiteko, "marinero" esaterako.

39. Lehenengo jaunartzeko ospakizunak

- **Erref:** BED-003/034
- **Iraupena:** 0:00:58. **Hasi:** 01:04:29. **Bukatu:** 01:05:27
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Sakramentuak

Laburpena:

Lehenengo jaunartzea egiten zutenean etxean prestatzen zuten bazkaritxo bat. Auzokoek ere zeozer ematen zieten umeei, opari moduan. Egun horretarako "tirabuzoiak" egin zituen Josefinak.

40. Neskatan Lemoara erromeriara

- **Erref:** BED-003/035
- **Iraupena:** 0:03:04. **Hasi:** 01:05:27. **Bukatu:** 01:08:31
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak

Laburpena:

Neskatotan, Lemoako erromeriara edo zinemara joaten ziren domeketan. Azkenengo tranbia hartzen zuten etxera itzultzeko. Erromerian, neskak erdian egoten ziren dantzan eta mutilak inguru guztian jartzen ziren norekin dantza egin aukeratzeko. Gero, neskak erabakitzen zuen mutilari dantza eman edo ez.

41. Lemoan zinematik irten eta erromeriara joaten ziren

- **Erref:** BED-003/036
- **Iraupena:** 0:02:02. **Hasi:** 01:08:31. **Bukatu:** 01:10:33
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak
- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna

Laburpena:

Nagusiagotan Zornotzara, Basaurira eta Etxebarrira ere joan izan dira erromeriara. Lemoan udaletxepean jotzen zuten musikariek; ezagunak ziren inguruan. Askotan, zinemara joaten ziren lehenengo eta gero erromeriara. Neskak goiz joaten ziren etxera eta mutilak tabernara.

42. Mutilarengana joateko apaindu

- **Erref:** BED-003/038

- **Iraupena:** 0:02:26. **Hasi:** 01:11:40. **Bukatu:** 01:14:06
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ligatzea
- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa eta oinetakoak

Laburpena:

Lehen ere aurpegia margotzen zuten, baina gutxiago. Mutilarekin hasten zirenean, polito janzten ziren. Batzuetan, takoidun zapatak ere janzten zituzten. Behin, lehengusina batek jantzi bat egin zion Josefinari eta auzoko ume bat harrituta geratu zen jantzi horrekin ikusi zuenean.

43. Gizona ezagutu

- **Erref:** BED-003/039
- **Iraupena:** 0:01:12. **Hasi:** 01:14:06. **Bukatu:** 01:15:18
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ligatzea
- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna

Laburpena:

Gizonak granitozko eskailerak jartzen egiten zuen lan. Auzoko batenean lanean egon zenean ezagutu zuen Josefinak. Gero, Lemoako erromerian batzen ziren. Josefinak behar egiten zuen orduan, baina gero ezkontzeko utzi zuen.

44. Aste Santuan paseoan

- **Erref:** BED-003/040
- **Iraupena:** 0:00:33. **Hasi:** 01:15:18. **Bukatu:** 01:15:51
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Erlijioa » Ohiturak eta bizimodua » Eliza giroko ospakizunak » Aste Santua

Laburpena:

Aste Santuan ez zegoen erromeriarik, paseoan joaten ziren. Sasoi horretan, elizara ere asko joan behar izaten zuten ("bisitas a la iglesia")

45. Bediako jaietako ospakizunak

- **Erref:** BED-003/041
- **Iraupena:** 0:01:10. **Hasi:** 01:15:51. **Bukatu:** 01:17:01
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Herriko ospakizunak

Laburpena:

Jai itzela egiten zuten San Juanetan Bedian. Bizikleta karrerarekin hasten ziren jaiak. Galdakaoko banda etortzen zen eta hark jende asko ekartzen zuen Galdakaotik. Garellanoko banda ere ekartzen zuten.

46. Abuztuan titiriteroak

- **Erref:** BED-003/042
- **Iraupena:** 0:02:22. **Hasi:** 01:17:01. **Bukatu:** 01:19:23
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa

Laburpena:

Abuztuan titiriteroak etortzen ziren plazara. Gero, platera pasatzen zuten dirua emateko. Jaietan "karamelerak" etortzen ziren. Umetan, inoiz Bilboko barraketara ere joan izan dira. Zirkura dirua zeukatenean joaten ziren.

47. Andreak laborak egiteko eta kartetan olgetako batzen ziren

- **Erref:** BED-003/044
- **Iraupena:** 0:01:27. **Hasi:** 01:21:08. **Bukatu:** 01:22:35
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Beste adierazbide batzuk
- Aisia » Taberna giroa » Jokoak

Laburpena:

Bediakolean eta plazan, andreak kartetan egiteko batzen ziren domeketan. Ibarran labora egiteko batzen ziren andreak. Orain, utzi egin zaio elkarrekin batzeari.

48. Andreak beharrak egiteko batu

- **Erref:** BED-004/001
- **Iraupena:** 0:01:46. **Hasi:** 00:00:00. **Bukatu:** 00:01:46

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua

Laburpena:

Lehen andreak gehiago batzen ziren, puntuak egiteko edo josteko esaterako. Elkarri ere askoz gehiago laguntzen zioten baserriko beharrak egiten.

49. Gazteak presara igeri egiten

- **Erref:** BED-004/003
- **Iraupena:** 0:03:02. **Hasi:** 00:05:12. **Bukatu:** 00:08:14

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Bainuak, errekak eta uretako jolasak

Laburpena:

Auzoko gazteak presan igeri egiteko batzen ziren. Neskak zein mutilak joaten ziren bertara. Batzuek txalupa bat ere eduki zuten. Bainu jantzi luzeak erabiltzen ziren orduan.

50. Bularretakoak etxean egiten zituzten

- **Erref:** BED-004/004
- **Iraupena:** 0:02:02. **Hasi:** 00:08:14. **Bukatu:** 00:10:16

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa eta oinetakoak

Laburpena:

Bularretakoak etxean egin izan ditu Josefinak. Oihal zati bati hiru punta jarri eta tiranteak josten zizkioten. Hilekoentzako oihalak ("pañuak") ere etxean egiten zituzten.

51. ezkon-bidaia motorrez

- **Erref:** BED-004/006
- **Iraupena:** 0:05:54. **Hasi:** 00:11:24. **Bukatu:** 00:17:18

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ezkontzak

Laburpena:

Ezkon-bidaian motorrez joan ziren Bartzelonara arte. Etapaka egin zuten: lehenengo Gasteizera arte, gero Logroñora, Zaragozara, Lleidara eta azkenik Tarrasara. Hamaika pasadizo bizi izan zituzten, esaterako, bidean guardia zibilek gelditu zituztenean.

52. "Logure naz ta lo ingo neuke" lo kanta

- **Erref:** BED-004/019
- **Iraupena:** 0:00:27. **Hasi:** 01:01:18. **Bukatu:** 01:01:45

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Ume kantak

Laburpena:

Umea lokartzeko "logure naz ta lo ingo neuke..." kantatzen zuten.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2026-01-31

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkarte

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com